

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 31/23

Люксембург, 16 февруари 2023 г.

Решение на Съда по дело C-638/22 PPU | Rzecznik Praw Dziecka и др. (Спиране на изпълнението на решение за връщане)

Правото на Съюза не допуска възможност национални органи да спират без обосновка изпълнението на влязло в сила решение за връщане на дете

Изискването за ефективност и бързина, което трябва да се съблюдава при постановяването на решение за връщане на дете, трябва да се спазва и при изпълнението на такова решение

От 2022 г. полският граждански процесуален кодекс допуска възможност по искане на главния прокурор, застъпника за правата на детето и омбудсмана да се спре изпълнението на влязло в сила съдебно решение, с което се разпорежда връщане на деца и което е постановено въз основа на Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечение на деца. Тези органи не са длъжни да мотивират искането си за спиране. То води до спиране на изпълнението за двумесечен период. Освен това, ако посочените органи подадат касационна жалба срещу решение за връщане, спирането се удължава по силата на закона докато приключи производството пред Върховния съд. Дори жалбата да бъде отхвърлена, до спиране впрочем може отново да се стигне чрез подаване на „извънредна жалба“.

Две родени в Ирландия малолетни деца, чиито родители са поляци, от раждането си пребивават в тази държава членка. През лятото на 2021 г. децата и тяхната майка заминават на почивка в Полша със съгласието на бащата. През септември 2021 г. майката уведомява бащата, че ще остане постоянно в последната държава членка със своите деца. Бащата, който не е давал съгласие за такова постоянно преместване, подава до полските съдилища молба за връщане на неговите деца. Апелативен съд Варшава потвърждава определеното на първоинстанционния съд, с което се разпорежда връщането на двете деца в Ирландия. След като решението за връщане става изпълняемо, както застъпникът за правата на детето, така и главният прокурор искат изпълнението му да се спре.

Апелативен съд Варшава има съмнения в съвместимостта на такова спиране с изискването за бързина, предвидено в Регламент „Брюксел IIa“ относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност¹. Освен това, тъй като спирането може да се поиска от органи, които нямат качеството на съд, и тъй като упражняването на това правомощие не подлежи на съдебен контрол, полският съд пита Съда дали въпросната правна уредба е съвместима с основното право на ефективни правни средства за защита, признато с Хартата на основните права на Европейския съюз.

В днешното си решение Съдът припомня, че съгласно Регламент „Брюксел IIa“ **компетентните съдилища на държавите членки са длъжни да се произнесат с решение за връщане на съответното дете в изключително кратък и строго определен срок**. По принцип такова решение трябва да се постанови в срок до шест седмици, считано от подаването на молбата, като се използват възможно най-бързите

¹ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183).

процедури, предвидени в националното право. Само в точно определени и изключителни случаи, в които надлежно се излага обосновка, връщането на неправомерно отвлечено дете може да не се разпореди. В това отношение Съдът подчертава, че с **Регламент „Брюксел IIa“ се допълва и доуточнява Хагската конвенция от 1980 г.** Тези два акта представляват едно неделимо нормативно цяло, което се прилага по отношение на производствата по връщане на неправомерно отведени деца в рамките на Съюза.

Съдът посочва, че **изискването за ефективност и бързина, което трябва да се съблюдава при постановяването на решение за връщане на дете, трябва да се спазва от националните органи и при изпълнението на такова решение.** С изпълнението в кратък срок на решение, позволяващо незабавното връщане на детето, се цели да се осигури и спазването на основните права, гарантирани с Хартата на основните права, и по-специално на основните права на детето.

Според Съда възприетият подход от полския законодател може да накърни полезното действие на Регламент „Брюксел IIa“. Съдът подчертава, че първоначално спиране с продължителност два месеца само по себе си надхвърля срока, в който трябва да се постанови решението за връщане съгласно този регламент. Освен това, тъй като органите, които са оправомощени да искат спиране, не са длъжни да мотивират искането си и тъй като упражняването на това правомощие не подлежи на какъвто и да било съдебен контрол, **разглежданата правна уредба не гарантира, че връщането на детето в обичайното му място на пребиваване може да се спре в точно определени и изключителни случаи, в които надлежно се излага обосновка.**

Съдът отхвърля и довода, че тази правна уредба позволява на органите да подадат касационна жалба и да не допуснат нанасянето на непоправима вреда на съответните деца. В това отношение Съдът констатира, че съдебната защита на детето срещу такъв риск по принцип вече е осигурена с наличието на право на оспорване по съдебен ред. Според Съда **правото на Съюза не задължава държавите членки да предвидят допълнителна съдебна инстанция за оспорване на решение за връщане, ако това решение е постановено в производство, в което вече се предвижда разглеждане на две съдебни инстанции, и ако производството позволява да се отчете наличието на рискове при връщане на съответното дете.** А fortiori, правото на Съюза не позволява на държавите членки да осигуряват на жалбите, подавани срещу такова решение, суспензивно действие по силата на закона като предвиденото в разглежданата полска правна уредба.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

